

Forslag

til

Lov om statsgaranti for lån fra Kreditforeningen af Kommuner i Danmark til færøske kommuner.

Fremsat den 1. april 1955 af *finansministeren*.

§ 1.

Finansministeren bemyndiges til på statskassens vegne overfor Kreditforeningen af Kommuner i Danmark at meddele garanti for lån til bygge- og anlægsarbejder, ydet til færøske kommuner.

§ 2.

Garantien omfatter rente, reservefondsbidrag og indtil 75 pct. af foreningens tab på det udlånte beløb.

Såfremt en terminsydelses rettidige overførsel til foreningen hindres som følge af afbrydelse af forbindelsen mellem Færøerne og den øvrige del af riget under krig eller der-

med ligestillede forhold, omfatter garantien hele terminsydelsen.

§ 3.

Finansministeren indhenter forud for hvert garantitilsagn for lån til færøske kommuner tilsagn fra Færøernes hjemmestyre om, at dette på landskassens vegne som selvskyldner indestår statskassen for erlæggelsen af ethvert beløb, som denne måtte komme til at udrede til opfyldelse af statens garantiforpligtelse.

Finansministeren fastsætter iøvrigt de nærmere vilkår for garantitilsagnene, herunder til sikring af, at de skyldige beløb søges inddrevet i tilfælde af misligholdelse.

Bemærkninger til lovforslaget.

I § 1 i det folketinget forelagte forslag til lov om Færøernes Realkreditinstitut er det anført, at instituttets opgave, indtil andet ved lov bestemmes, er indskrænket til at yde lån mod pant i fiskerfartøjer hjemmehørende på Færøerne. Det udtales i bemærkningerne til lovforslaget, der i hovedtræk er overensstemmende med betænkning af 7. juli 1954, afgivet af Færøernes realkreditvalg, at det oprindelig havde været tanken, at instituttet allerede ved dets oprettelse skulle kunne yde lån mod pant i fast ejendom og lån til lagtinget og kommunerne. Imidlertid er dækning af behovet for lån til fiskerflåden af så livsvigtig betydning, at det ikke i de nærmeste år vil være muligt for instituttet at tilvejebringe midler til udlån herudover. Finansieringsbehovet til

boliger og landbrug tænkes derfor indtil videre dækket af færøske sparekasser og for kommunernes vedkommende delvis af Kreditforeningen af kommuner i Danmark.

Lån til de færøske kommuners bygge- og anlægsarbejder har i de senere år hovedsagelig måttet optages hos de stedlige sparekasser; i et enkelt tilfælde er lån ydet af statskassen mod garanti af Færøernes lagting. Der var således pr. 31. december 1954 gennem sparekasserne ialt udlånt ca. 12 mill. kr. til kommunerne. Såfremt det skal gøres muligt for sparekasserne blot på nogenlunde tilfredsstillende måde at finansiere boligbyggeriet, må de imidlertid aflastes for byrden ved at være så godt som ene om at stå som långivere overfor kommunerne.

Kreditforeningen af kommuner i Danmark ydede i tiden indtil den 2. verdenskrig i et vist omfang lån til færøske kommuner; men under krigen opstod der som følge af adskillelsen fra den øvrige del af riget vanskeligheder med hensyn til overførelsen til foreningen af de af de pågældende færøske kommuner til Færøernes overformynderi indbetalte terminsydelser, hvilket medførte et rentetab for foreningen. Ydelse af nye lån har ikke fundet sted efter krigen.

Foreningen har på baggrund af indhøstede erfaringer — herunder de senere års økonomisk vanskelige tider på Færøerne — og under hensyn til låntagernes solidariske ansvar i foreningen ikke ment at kunne påtage sig denne opgave på samme vilkår, som gælder for dens långivning til kommunerne i den øvrige del af riget. Efter forhandling med Færøernes realkreditudvalg har foreningen imidlertid erklæret sig villig til at genoptage lånevirksohmheden på Færøerne bl. a. på betingelse af, at staten i nærmere fastsat omfang yder garanti for lånene.

Man har ment at måtte tage foreningens betænkeligheder ved på egen hånd at genoptage lånevirksohmheden over for færøske kommuner til efterretning. På den anden side har man fundet det nødvendigt, at der under de givne omstændigheder tages skridt til gennemførelse af en lettelse af de færøske kommuners kreditadgang, og man har ud fra samfundsøkonomiske betragtninger ment — fremfor en ordning, hvorefter staten selv under en eller anden form kom til at stå som långiver — at måtte foretrække et udlån mod statsgaranti, der ikke umiddelbart belaster statskassen. Man er heretter blevet stående ved den af kommunkreditforeningen akcepterede ordning, der er angivet i nærværende lovforslag. Man fremhæver, at det forudsættes sikret, at den færøske landskasse i kraft af en kontragaranti over for statskassen kommer til at hæfte for eventuelle tab som følge af statsgarantien.

ad § 1.

Da formålet med den her foreslåede låneordning er at forbedre de færøske kommuners muligheder for at foretage samfundsmæssigt påkrævede investeringer, er adgang til at opnå lån i kommunkreditforeningen udtrykkeligt knyttet til finansieringen af bygge- og anlægsarbejder. Lånene kan således ikke ydes som driftslån eller til direkte styrkelse af kassebeholdningen og forudsættes kun i særlige tilfælde at skulle kunne ydes til afløsning af ældre lån, optaget til investeringsformål.

ad § 2.

Medens statens garanti omfatter den fulde forrentning af lånene og betaling af reservefonds-

bidrag, er garantien for hovedstolen — bortset fra de i § 2 nævnte tilfælde — begrænset til 75 pct. af de i hver enkelt termin ordinært forfaldne beløb.

Det agtes gjort til en betingelse for indtrædelsen af statens garantiforpligtelse, at foreningen har foretaget forgæves henvendelse til vedkommende kommune og til Færøernes landsstyre om restansens inddrivelse. Derudover skal finansministeren kunne gøre det til en betingelse, at foreningen har erhvervet grundlag for foretagelse af udlæg.

Endvidere agtes det sikret, at staten, selv når et lån som følge af misligholdelse er forfaldent til indfrielse i sin helhed, skal kunne vælge at opfylde sin forpligtelse med hensyn til hovedstolen ved at berigtige sit tilsvær for afdragene, efterhånden som disse forfalder ordinært ifølge lånevilkårene. Foreningen skal således ikke være berettiget til med virkning for statskassen at kræve hele restgælden betalt, selv om dette krav ifølge lånevilkårene måtte være hjemlet i forhold til kommunen som følge af misligholdelsen.

Det er en forudsætning, at Færøernes landsstyre med lagtingets tilslutning erklærer sig indforstået med, at der i gældsbrevenes tekst optages en bestemmelse, hvorved vedkommende kommune forpligter sig til, såfremt en terminsydelse ikke erlægges ved forfaldstid, i fornødent fald på begæring at foretage ekstraordinær skatteudskrivning i kommunen til dækning af foreningens tilgodehavende eller de af statskassen til dækning af dette udlagte beløb.

Efter foreningens statutter har låntagerne en nærmere fastsat adgang til at erlægge også ordinære afdrag i kasseobligationer. Det er hensigten at søge en lignende ret tilsikret staten i tilfælde, hvor garantien måtte være blevet effektiv.

For så vidt angår bestemmelsen i paragraffens stk. 2 om forholdene under en eventuel afbrydelse af forbindelsen mellem Færøerne og den øvrige del af riget under krig eller lignende forhold henvises til de indledende bemærkninger, hvori det nævnes, at overførelsen af ydelserne under den 2. verdenskrig har voldt vanskeligheder. I sådanne tilfælde har ministeriet fundet, at garantien bør omfatte de fulde terminsydelser, ligesom det ikke bør kunne kræves, at der, forinden garantiforpligtelsen gøres gældende, skal foretages retslige skridt fra foreningens side. For sit vedkommende vil staten kræve det fastslået, at kommunerne i sådanne tilfælde er pligtige at indbetale skyldige ydelser til rigsombudsmanden på Færøerne.

ad § 3.

Da det skønnes rimeligt, at det færøske samfund som helhed i sidste instans hæfter for de optagne

lån, er det foreslået, at garantitilsagn over for statskassen i hvert enkelt tilfælde indhentes fra Færøernes hjemmestyre, der da om fornødent vil være i stand til at fordele byrden gennem skattepåligningen. Garantitilsagnet forudsættes tillige at omfatte rente af de udlagte beløb.

Kommunekreditforeningen har forbeholdt sig at stille tilsvarende krav om lagtingsgaranti for lånydet til færøske kommuner.

Løvrigt har man, i paragraffens stk. 2, bemyndiget finansministeren til at fastsætte de nærmere vilkår for garantitilsagnene, hvorved i første række er tænkt på tilvejebringelsen af fornøden sikring af inddrivelse i tilfælde af misligholdelse. Bestemmelser om disse spørgsmål forudsættes at måtte indgå i overenskomst mellem finansministeriet og kommunekreditforeningen om den nærmere administration af garantiordningen.